

Valtionavustus hyvinvointialueille ja Helsingin kaupungille alueellisen sote-järjestötoiminnan sekä järjestöjen tekemän terveyden ja hyvinvoinnin edistämistyön kehittämiseen

Aluehallitus 21.09.2026
12579/02.05.01/2026

Valmistelija asiantuntija Anna Erkamo, puh. 040 564 6514,
anna.erkamo(at)omahame.fi

Selostus

Tausta

Sosiaali- ja terveysministeriö (STM) on avannut valtionavustushaun alueellisen sote-järjestötoiminnan sekä järjestöjen tekemän terveyden ja hyvinvoinnin edistämistyön kehittämiseksi. Vuosille 2027–2030 on valtakunnallisesti osoitettu 25 miljoonan euron vuosittainen valtionavustus hyvinvointialueille ja Helsingin kaupungille. STM:n tavoitteena on vahvistaa järjestöjen tekemää terveyden ja hyvinvoinnin edistämistyötä sekä kehittää alueellista sote-järjestötoimintaa.

STM on määritellyt valtionavustukselle omat myöntö- ja arviointiperusteet, jotka ovat liitteenä. Hakemusten arviointi perustuu valtionavustuslakiin ja asetettuihin myöntöperusteisiin. Hyvinvointialueet voivat määrittellä kehittämistyön painopisteet oman toimintaympäristönsä ja alueellisten tarpeidensa ja perusteella.

Osana hakuprosessia hyvinvointialueet kokoavat alueensa järjestöiltä hanke-ehdotuksia, arvioivat niiden soveltuvuutta alueellisiin tarpeisiin sekä valitsevat arvioinnin perusteella hakemukseen sisällytettävät kokonaisuudet. Hyvinvointialue laatii valittujen ehdotuksien pohjalta yhden yhtenäisen hankekokonaisuuden ja tekee valtionavustushakemuksen Sosiaali- ja terveysministeriölle.

Aikataulu ja haun eteneminen

Sosiaali- ja terveysministeriön asettama haku aikataulu on hyvinvointialueen ja alueen järjestöjen valmistelun näkökulmasta poikkeuksellisen tiukka. Valtionavustushaku julkaistiin 11.9.2026 ja hyvinvointialueen hakemus on jätettävä jo 26.10.2026. Tähän noin kuuden viikon ajanjaksoon tulee sisällyttää alueellisten painopisteiden ja arviointiperiaatteiden päätöksenteko, järjestöjen hanke-ehdotusten haku, ehdotusten arviointi ja valinta sekä hyvinvointialueen yhteisen valtionavustushakemuksen valmistelu. Aikataulu jättää siten vain rajallisesti aikaa sekä järjestöjen hankevalmistelulle että hyvinvointialueella tehtävälle arvioinnille ja yhteensovittamiselle. Tämän vuoksi asia tuodaan aluehallituksen päätettäväksi heti ensimmäisessä mahdollisessa kokouksessa valtionavustushaun avaamisen jälkeen.

Valtionavustushakua koskeva valtakunnallinen infotilaisuus järjestettiin 15.9.2026. Alueen järjestöjä on kuitenkin tiedotettu valmistelusta koko vuoden 2026 aikana. Hyvinvointialue on järjestänyt aiheeseen liittyviä infotilaisuuksia toukokuussa 2026 sekä ajankohtaiskatsauksen 25.8.2026. Lisäksi valtionavustuskokonaisuudesta on viestitty Oma Hämeen verkkosivuilla sitä mukaa, kun valmisteluun liittyy tietoa on ollut saatavilla. Seuraava infotilaisuus järjestetään 17.9.2026, jolloin mukana on myös STM:n erityisasiantuntija. Tarvittaessa hakuajan aikana järjestetään lisäksi muita avoimia infotilaisuuksia.

Valmistelun alustava aikataulu on seuraava:

- aluehallitus päättää painopisteistä, arvioinnin periaatteista ja haun aikataulusta 21.9.2026
- sähköinen haku järjestöjen hanke-ehdotuksille avataan 22.9.2026
 - hanke-ehdotusten hakuaika on 22.9.–11.10.2026
- valtionavustuskokonaisuus viedään integraatiovaliokuntaan tiedoksi 23.9.2026
- hanke-ehdotusten arviointi, valinnat ja hyvinvointialueen hankehakemus valmistellaan 12.–23.10.2026
- valtionavustuksen hakuaika päättyy 26.10.2026

Järjestöille avattava haku toteutetaan sähköisellä hakulomakkeella. Tavoitteena on varmistaa hakemusten vertailukelpoisuus sekä tuottaa hyvinvointialueelle riittävä tietopohja valittavien hankekokonaisuuksien arviointiin ja varsinaisen valtionavustushakemuksen valmisteluun.

Esitys valtionavustushaun Kanta-Hämeen hyvinvointialueen painopisteiksi ja hanke-ehdotusten arvioinnissa huomioitaviksi periaatteiksi

Valtionavustushaun painopisteiden määrittelyssä lähtökohtana ovat Kanta-Hämeen hyvinvointialueen strategiset tavoitteet sekä alueen hyvinvointia, terveyttä ja osallisuutta koskevat kehittämistarpeet. Tämän perusteella valtionavustushaulle esitetään toimintaympäristöanalyysiin ja Oma Hämeen strategiaan 2026–2030 pohjautuvia painopisteitä.

Valtionavustushaun painopisteiksi esitetään:

1. Mielen hyvinvointi, osallisuus ja yhteisöllisyys
 - Painopiste vastaa toimintaympäristöanalyysissä tunnistettuihin mielenterveyshaasteisiin, yksinäisyyteen, osallisuuden puutteisiin ja yhteisöllisyyden vahvistamisen tarpeeseen.
2. Terveelliset elintavat ja toimintakyvyn tukeminen elämänkaaren eri vaiheissa
 - Painopiste tukee väestön hyvinvointia, toimintakykyä, aivoterveystta sekä kansansairauksien riskitekijöiden ehkäisyä ja omahoidon vahvistamista.
3. Lasten, nuorten ja perheiden hyvinvointi
 - Painopiste tukee lasten, nuorten ja perheiden hyvinvointia sekä ennaltaehkäisee hyvinvointi- ja terveyserojen kasvua sekä palvelutarpeiden kasautumista.

Hanke-ehdotusten arviointiperiaatteiksi esitetään:

Hanke-ehdotusten arvioinnissa huomioidaan järjestöjen valmiudet toteuttaa hanke sekä hankkeen toteuttamiskelpoisuus seuraavien periaatteiden mukaisesti:

1. Osaaminen ja toteutuskyky

Arvioinnissa tarkastellaan erityisesti:

- järjestön kokemusta ja asiantuntemusta hankkeen kohderyhmästä ja käsiteltävästä ilmiöstä;
- järjestön kokemusta hanketoiminnan toteuttamisesta, mukaan lukien hankehallinto, seuranta ja raportointi (esimerkiksi STEA-, ESR- tai muut vastaavat kehittämishankkeet).

2. Yhteistyö ja työnjako

Hakemuksessa tulee kuvata suunniteltu yhteistyö hyvinvointialueen sekä muiden keskeisten toimijoiden kanssa. Lisäksi tulee esittää alustava kuvaus yhteistyön toteuttamistavoista ja toimijoiden välisestä työnjaosta.

3. Alueellinen saavutettavuus ja avoimuus

Hankkeessa kehitettävän toiminnan tulee olla kohderyhmän saatavilla koko Kanta-Hämeen hyvinvointialueella. Toiminnan tulee olla avointa kaikille kohderyhmään kuuluville henkilöille riippumatta heidän asuinkunnastaan.

Hanke-ehdotusten arviointi perustuu kokonaisarviointiin suhteessa siihen, miten ehdotus tukee Kanta-Hämeen hyvinvointialueen strategian 2026–2030 toimeenpanoa sekä vastaa valtionavustushaun tavoitteisiin, hyvinvointialueen esittämiin painopisteisiin ja alueellisiin kehittämistarpeisiin.
(SA-K)

Toimivallan peruste

Kanta-Hämeen hyvinvointialueen hallintosääntö 10.5 § 33 kohta

Hyvinvointialuejohtajan päätösesitys

Aluehallitus päättää

1. hyväksyä selostusosassa esitetyt Kanta-Hämeen hyvinvointialueen painopisteet ja järjestöjen hanke-ehdotusten arvioinnissa huomioitavat periaatteet esityksen mukaisesti
2. vahvistaa järjestöjen hanke-ehdotusten hakuajaksi 22.9.-11.10.2026
3. valtuuttaa asiakkuusjohtajan päättämään aluehallituksen hyväksymien painopisteiden ja arviointiperiaatteiden perusteella hyvinvointialueen valtionavustushakemukseen valittavat osatoteuttajat (järjestöt) ja jättämään hyvinvointialueen hankehakemuksen 26.10.2026 mennessä ministeriölle
4. tarkastaa pöytäkirjan tämän asian osalta kokouksessa.

Päätös

Täytäntöönpano

Päätösote / asiantuntija Anna Erkamo, asiakkuusjohtaja Heli Aalto

Muutoksenhaku

Oikaisuvaatimus